

Interview with BC Architects

BC Architects and studies is a young, Brussels-based collective that engages in architectural projects both in Brussels and in African countries. It functions as a partnership of four people inscribed in a community and network. OASE spoke with BC Architects Ken De Cooman and Wes Degreef about their work.

OASE: As an international office, involved in projects in a wide range of localities, how do you operate?

BC Architects: Our base is dynamic, and our *modus operandi* changes with the given circumstances. Sometimes we live and work in the same country as the projects, such as in Belgium and Ethiopia, where BC Architects has its main and satellite office respectively. We reside in other countries, like Burundi, for about three months per year, together with a team of students and other collaborators. In Morocco, we work more intensively, with efficiently organised prospectations and workshops within the receiving community. In Nigeria, for a future project, we are still considering how to manage, together with the local partners.

Transcultural architecture is of course not a new phenomenon. Did the ideas brought about

by the post-war practices of 'development aid' influence your own practice? Or are you driven by other forces?

Our main inspiration is contemporary globalisation and its effects on our surroundings and our future. 'The world will be global, or it will not be.' That is what we experienced as youngsters when we lived within the Moroccan, Turkish, Brazilian, Greek and Congolese communities in Brussels. Hence a vision that transcends Belgian or European borders is natural to us.

We are aware that vernacularly and historically, there are not very many architects compared with the amount of buildings produced. Today we see that the rise of the professional architect seems to only be possible in modern, advanced and rich societies. There are opportunities to evolve towards a post-capitalist economy¹ and architects could also contribute to that road. Instead of trying to criticise the current evolutions within society and hence within architecture, we are interested in trying to make use of the new empowering developments in working together and sharing.

Our intuition concerning the future role for architects points towards humbleness – away from the desire to be a 'star' and more towards contributing to a society – towards a non-compromising fight for beauty and quality, and towards an innovation of the position of the architect. By this we mean that the architect

BC Architects

Interview met BC Architects

BC Architects and studies is een jong, Brussels collectief, dat zich bezig houdt met architectuurprojecten in Brussel en in Afrikaanse landen. Het collectief functioneert als een samenwerkingsverband van vier personen, opererend binnen een groter netwerk. OASE sprak met BC architecten Ken De Cooman en Wes Degreef over hun werk.

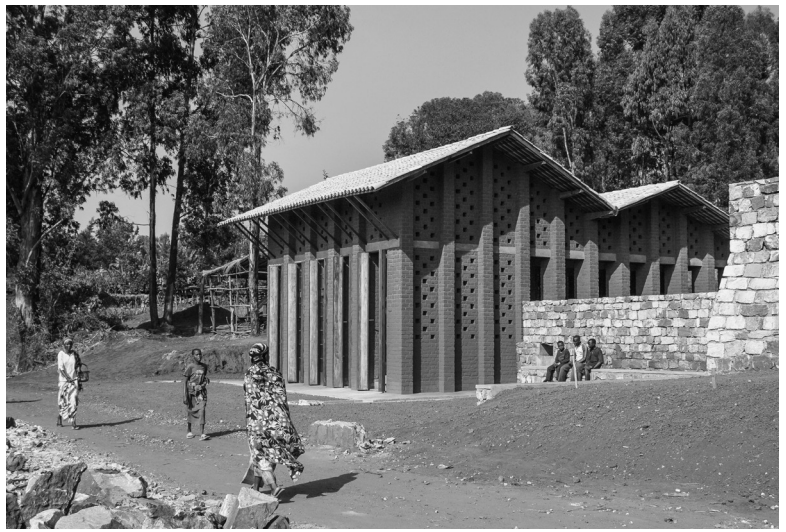
OASE: Hoe gaan jullie te werk, als internationaal bureau dat betrokken is bij projecten op veel verschillende locaties?

BC Architects: Onze basis is dynamisch en onze werkwijze verandert met de gegeven omstandigheden. Soms wonen en werken wij in hetzelfde land als de projecten, zoals in België en Ethiopië, waar BC respectievelijk zijn hoofdkantoor en dependance heeft. In andere landen, zoals Burundi, verblijven we tijdelijk voor ongeveer drie maanden per jaar, samen met een team van studenten en andere

medewerkers. In Marokko hebben we intensiever gewerkt door middel van efficiënt georganiseerde surveys en workshops binnen de lokale gemeenschap. Voor een toekomstig project in Nigeria, zijn we samen met lokale partners nog aan het bekijken hoe we het gaan aanpakken.

Transculturele architectuur is natuurlijk geen nieuw fenomeen. Hebben de ideeën uit de naoorlogse praktijken van 'ontwikkelingshulp' jullie eigen praktijk beïnvloed? Of worden jullie ergens anders door gedreven?

Onze belangrijkste inspiratiebron is de huidige globalisering en de effecten hiervan op onze omgeving en toekomst. 'De wereld zal mondiaal zijn, of ze zal niet bestaan'. Dat is wat wij ervoeren als jongeren, opgroeiend in de Marokkaanse, Turkse, Braziliaanse, Griekse, Congolese gemeenschappen in Brussel. Dus een visie die de Belgische of Europese grenzen overstijgt, is voor ons vanzelfsprekend.

Interview

105

We zijn ons bewust dat er vanuit vernaculair en historisch perspectief er niet zoveel architecten zijn, vergeleken met de hoeveelheid geproduceerde gebouwen. Tegenwoordig zien we dat de opkomst van de professionele architect alleen mogelijk lijkt in moderne en rijke samenlevingen. Er liggen mogelijkheden om te evolueren naar een postkapitalistische economie' en ook architecten kunnen daaraan bijdragen. In plaats van te proberen de huidige ontwikkelingen in de maatschappij, en daarmee binnen architectuur, te bekritisieren, zijn we geïnteresseerd in het gebruikmaken van nieuwe, krachtige ontwikkelingen in samenwerken en delen.

Onze intuïtie rond de toekomstige rol van de architect wijst naar nederigheid – weg van de wens om een 'ster' te zijn en meer naar het bijdragen aan een samenleving – naar een compromisloze strijd voor schoonheid en kwaliteit, naar een vernieuwing van de positie van de architect. Hiermee bedoelen we dat de

architect de wettelijk afgedwongen driehoek van opdrachtgever-aannemer-architect zou moeten loslaten om op een flexibeler manier betrokken te zijn bij een project.

Kunnen jullie uitleggen hoe deze nieuwe betrokkenheid zou kunnen werken?

Een voorbeeld: een *co-housing* project kan onze diensten inhuren om te bouwen met lokale materialen in de vorm van een workshop, waaraan zowel de toekomstige bewoners, de architect en geïnteresseerde buitenstaanders kunnen meedoen. Op deze manier vervagen de grenzen tussen architect, aannemer en opdrachtgever en zelfs buitenstaanders; expertise wordt openlijk doorgegeven zonder het protectionisme van de architectentitel. Dit is geen utopie, dit is hoe we nu werken (en met succes hebben gewerkt) in projecten in België, Frankrijk, Burundi, Marokko, Ethiopië.

Het belangrijkste is om een solide verbintenis met de lokale gemeenschap op te bouwen.

should leave the legally enforced triangle of client-contractor-architect and try to find more flexible ways of engaging in a project.

Could you explain how such new ways of engagement would work?

For instance, a co-housing project might hire us to build with local materials in the form of a workshop in which co-housers, architect and interested outsiders can participate. Hence the borders between architect, contractor and client and even outsiders blur, and expertise is passed on openly without protectionism by the architectural profession. This is not a utopia, this is how we do and successfully have done projects in Belgium, France, Burundi, Morocco and Ethiopia.

Most important is to build strong engagements with the local community. Our projects on the African continent come from a strong commitment to that community and network. Naturally, we also deeply commit to our city Brussels, our country Belgium and our continent Europe. Given the opportunities and stories, which develop within our community, projects are bound to happen everywhere in the world!

In such contexts, what is the added value of you as an international architect, coming from outside the local community?

The added value comes from the positive input of all members of a project. It is almost

impossible to untangle the knot of cooperation: local communities bring in craftsmanship, hospitality, desires, commitment; students come with ideas, design and energy; BC Architects and studies offers expertise, design, management and commitment. Together it is a one-time cocktail which one can never be reproduced in another place and with different people. In the case of the preschool of Aknaibich, the project was primarily about creating a happy place for toddlers to be educated. In the case of the library of Muyinga, the project had a larger reach than only the deaf school children: here the project offered communal pride in the rediscovery of the local materials to create beauty and quality.

Such projects do not stop after the building is finished: we evaluate our buildings in their performance, and sometimes make small maintenance decisions. As for their social effect, we discuss with the community how the building is being used, how the process of construction went, and if there are new evolutions coming out of the construction process of the project. That last point is very interesting to us. In Ethiopia, currently a production facility for compressed earth blocks might grow out of the links that were established during the construction of a project. In a new project in a remote region of Nigeria, we might set up a more efficient baked brick facility just for that project, also

Onze projecten op het Afrikaanse continent komen voort uit een sterke betrokkenheid bij de gemeenschap en het netwerk. Uiteraard voelen we ons ook volkomen betrokken bij onze stad Brussel, ons land België en ons continent Europa. Gezien de kansen en verhalen die zich binnen onze samenleving ontwikkelen, staan projecten overal in de wereld te gebeuren!

Wat is, in een dergelijke context, de toegevoegde waarde van jullie als internationaal architect die van buiten de lokale gemeenschap komt?

De toegevoegde waarde komt voort uit de positieve inbreng van alle deelnemers aan een project. Het is een samenwerking en het is bijna onmogelijk deze knoop te ontwarren: plaatselijke gemeenschappen brengen vakmanschap, gastvrijheid, wensen en betrokkenheid in; studenten komen met ideeën, ontwerp en energie; BC Architects and studies biedt deskundigheid, ontwerp, management en betrokkenheid.

Bij elkaar is het een unieke cocktail die nooit op een andere plek en met andere mensen kan worden herhaald. Bij de kleuterschool van Aknaibich (Marokko) ging het in de eerste plaats om het creëren van een gelukkige onderwijsomgeving voor peuters. Bij de bibliotheek van Muyinga (Burundi) had het project een groter bereik dan de dove schoolkinderen: door de herontdekking van lokale materialen om schoonheid en kwaliteit te creëren, ontstond er bij de gemeenschap een gevoel van trots.

Dit soort projecten stopt niet nadat de bouw is afgerond: we evalueren onze gebouwen in hun prestaties, en soms nemen we kleine beslissingen over het onderhoud. Wat betreft het sociale effect, dit bespreken we met de gemeenschap: hoe het gebouw gebruikt wordt, hoe het bouwproces verliep en of er nieuwe ontwikkelingen zijn die volgen uit het bouwproces. Dat laatste punt is voor ons erg interessant. Een actueel voorbeeld is dat vanuit de contacten

Interview

107

die we opdeden tijdens de bouw van een project in Ethiopië, mogelijk een nieuwe Compressed Earth Block productiefabriek voortkomt. In een nieuw project, in een afgelegen regio van Nigeria, kunnen we een efficiëntere baksteenfabriek opzetten enkel voor dat project, maar tevens met het doel om de fabriek voort te zetten nadat het project is voltooid.

Lokale materialen en bouwmethoden zijn belangrijk in de visie van jullie bureau. Kunnen jullie de rol van deze thema's uitleggen in jullie werk?

Vaak is het zo dat de lokale gemeenschap in een soort reflex verlangt naar de gebouwen die ze in grote steden met een hogere economische ontwikkeling zien; die willen ze imiteren. Mensen zijn vaak sceptisch over lokale materialen; ze willen 'moderne' industriële materialen gebruiken, zoals beton, holle betonblokken en glazen gevels. Door onze projecten leren ze opnieuw om trots te zijn op het bouwen met lokale materialen, met hun lokale ambachtslieden.

Als we hedendaagse ontwerpen met lokale materialen voorstellen, gebaseerd op inheemse typologieën, zijn de lokale gemeenschappen blij om 'het beste van twee werelden' te zien: een eigentijds ontwerp met verbeterde prestaties van lokale materialen, maar toch met respect voor geschiedenis en traditie. Zodra de deze aanpak zien of ervaren, begrijpen ze het onmiddellijk. De projecten creëren een nieuwe perceptie van hun eigen omgeving en hun eigen mogelijkheden.

Niettemin, als jonge architecten, geboren en getogen in België, weten we niet alles over lokale technieken. We moeten vertrouwen op lokale kennis: Burundese ambachtslieden wisten dat de lokale sisal plant kan worden geweven in sterke draden voor een reusachtige hangmat om in te lezen, die we ontwierpen voor de bibliotheek van Muyinga. De gemeenschap van Aknaibich stelde een mooie nouss-nouss (half aarde/half gips) afwerking voor, die heel geschikt is voor de lokale materialen en het

with the aim of continuing that facility after the project is finished.

Local materials and building practices are important in the vision of your office. Could you explain the role of such themes in your work?

Often local communities' first reflex is to desire and mimic the buildings they see in big cities with higher economic development. People are often sceptical about local materials; they have a desire to use 'modern' industrial materials such as concrete and concrete hollow blocks and glass façades. Through our projects, they learn to again take pride in building with local materials with their local craftsmen. When we propose contemporary designs with local materials, based on vernacular typologies, local communities are happy to see 'the best of both worlds': a contemporary design with improved performance of local materials, yet respectful towards history and tradition. Once they see or experience this approach, they immediately get it. The projects create a new perception of their own environment and their own possibilities.

Meanwhile, as young architects born and raised in Belgium, we don't know everything about local techniques. We have to rely on local knowledge: Burundian craftsmen knew that the local sisal plant could be woven into strong wires for the giant reading hammock we made for the Library of Muyinga. The

community of Aknaibich, Morocco, proposed a very beautiful *nouss-nouss* finishing (half earth-half gypsum) which is very suitable for the local materials and climate. Ethiopian contractors tell us in detail which local woods can handle which climates, and that some hardwoods are inferior to softwoods if they have not been properly dried before installation.

How do you bridge cultural differences?

The question 'how do you relate to the Other?' is in fact important for all humans, not just for architects. Even though there are real cultural differences needing to be bridged, we almost always achieve a connection based on our shared humanness. Trust, respect, hospitality, gratefulness and humbleness are values that can be appreciated among the most different people. In a project, there can also be conflict, dishonesty, protectionism and opportunism, and you have to work your way through this with positive intentions.

|
See Paul Mason's article
<http://www.theguardian.com/books/2015/jul/17/postcapitalism-end-of-capitalism-begun> and his recent book *Postcapitalism, A Guide to Our Future* (London: Alan Lane, 2015).

BC Architects

108

klimaat. Ethiopische aannemers vertelden ons in detail welke lokaal hout geschikt is voor welk klimaat en dat sommige soorten hardhout kwalitatief minder zijn dan zachthout, omdat ze niet goed gedroogd zijn voor plaatsing.

Hoe overbruggen jullie culturele verschillen?

De vraag 'hoe verhoud je je tot de Ander?' is in feite belangrijk voor alle mensen, niet alleen voor een architect. Ook al zijn er echte culturele verschillen die moeten worden overbrugd, we bereiken bijna altijd een verbinding op basis van onze gedeelde menselijkheid. Vertrouwen, respect, gastvrijheid, dankbaarheid en nederigheid zijn waarden die op prijs gesteld worden door de meest uiteenlopende mensen. In een project kan er ook sprake zijn van conflict, oneerlijkheid, protectionisme en opportunisme, en moeten we ons hier doorheen werken met positieve intenties.

|
Zie: Paul Mason's artikel op <http://www.theguardian.com/books/2015/jul/17/postcapitalism-end-of-capitalism-begun>. Zie ook zijn recente boek: *Postcapitalism. A Guide to Our Future* (Londen: Alan Lane, 2015).